

Столична община

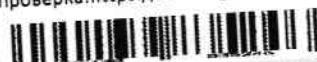
Входящ №

СОА23-ВК66-1335

Регистриран на 02.02.2023

За проверка: <https://sofia.bg/registry-report>

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, <http://www.council.sofia.bg>

ДО

СТОЛИЧНИЯ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

ОТНОСНО: приемане на **Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община**, приета с Решение № 676 по Протокол № 61 от 27.09.2018 г., изм. - Решение № 5055 от 18.07.2019 г. на АССГ по адм. д. № 12193/2018 г., в тричленен състав, потвърдено с Решение № 3815 от 12.03.2020 г. на ВАС по адм. д. № 13541/2019 г., изм. - Решение № 6819 от 13.11.2019 г. на АССГ по адм. д. № 2510/2019 г., потвърдено с Решение № 16039 от 31.12.2020 г. на ВАС по адм. д. № 4401/2020 г., изм. и доп. - Решение № 45 по Протокол № 46 от 27.01.2022 г., в сила от 1.03.2022 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

На основание чл. 33, ал. 1, т. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) и чл. 68, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Столичния общински съвет представяме на Вашето внимание актуализиран вариант на механизъм за регулиране на нерегламентираното писане, драскане и рисуване върху фасадите на сгради, намиращи се на територията на Столична община

I. ПРИЧИНИ, НАЛАГАЩИ ПРИЕМАНЕТО НА НАРЕДБАТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА ЗА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 1 от Закона за нормативните актове):

De lege latta въпреки съществуващата забрана за нерегламентирано драскане по фасадите на сгради, намиращи на територията на Столична община, предвидена в чл. 71, т. 5 от Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община липсва механизъм, посредством който да се обезпечи нейното спазване от страна на гражданите и гостите на града. С Решение № 1660 от 06.03.2020 г. по административно дело № 02670/ 2019 г. на Административен съд – град София, потвърдено с Решение № 1558 от 05.02.2021 г. по административно дело № 7823/ 2020 г. на Върховен административен съд, е прогласена нищожността на разпоредбите на чл. 78 от Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община, предвиждащи възможността да бъде

Докладът се издава в 2 (два) екземпляра – 1 (един) за класиране в УАСО и се изпраща на адресата на хартиен носител и чрез АИССОС.

Приложението се сканира.

ангажирана административнонаказателната отговорност на физическите и юридическите лица, които нарушават предвидените забрани включително забраната за нерегламентирано драскане по фасади на сгради на територията на Столична община.

Липсата на юридически механизъм, посредством който да бъде ангажирана административнонаказателната отговорност на съответното физическо или юридическо лице, което наруши установената забрана доведе до ситуация, в която цялата градска среда е изпълнена с различни по вид драсканици и рисунки, лишени от каквото и да е било художествено достойнство. По данни на Столичен инспекторат към Столична община множеството от сградите в града са надраскани, а често надраскани или изрисувани биват и паметници, което от своя страна създава предпоставки за повишаване на напрежението сред гражданите. Сигнали срещу подобни противообществени прояви се подават ежедневно по всички възможни информационни канали.

Следва да бъде отчетени проведените многократни обходи на служители на Столичен инспекторат заедно с полицаи от Общинска полиция, а също така и постигнатите резултати от изпълнението на „Програмата за премахване на нерегламентирани графити на територията на Столична община“ за периода 2019 – 2021 г., а именно - почистени са над 7 000 кв. метра надписи от обществените площи. За целта се използват висококачествени системи, които са едновременно силно ефективни и екосъобразни. Сред почистените места са знакови сгради и пространства като храм – паметник „Св. Александър Невски“, църква „Свети Седмочисленици“, къща – музей „Петко и Пенчо Славейкови“, дома на писателя Стоян Михайловски, дома на ген. Георги Попов, домовете на народните артисти Георги Калоянчев и Стоянка Мутафова, костницата -мавзолей на княз Александър I Батенберг, площад „Джузеppe Гарибалди“, Спортния подлез, подлезите при НДК и езерото Ариана, Народната и столичната библиотеки, Софийският университет, множество училища и детски заведения, метростанции, паметници и паметни плочи, елементи на градското обзавеждане и много други. Почистванията в тези темпове продължават като последните премахнати графити са от предпазните пана на езерото „Ариана“, с лице към бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“, от подходите на подлезите при Орлов мост и храм „Света Петка“.

Установени са множество случаи на рецидив като на служителите към Столичен инспекторат се налага повторно да премахват надписи и драсканици на вече почистени обществени площи. Като примери за подобни противообществени прояви могат да бъдат посочени драсканиците по Дом паметникът на военноинвалидите, намиращ се улица „Христо Белчев“ № 21, 12 СУ „Цар Иван Асен II“, барелефът на Георги Раковски на едноименната улица, сграда „Царевец“ при Орлов мост и много други.

Подобен род замърсяване на градската среда резултира по негативен начин както спрямо собствениците на сградите, на чиито фасади се намират съответните „произведения“, така и спрямо обществото и особено спрямо децата и подрастващите. Възприемано от последните като своеобразна форма на бунт, като тренд в урбан културата или като средство за изразяване, нерегламентираното драскане по фасадите на сградите зачестява с всеки изминал ден. Като особено опасни следва да бъдат определени нерегламентирани графити на лица с крайнодесни или крайнолеви

убеждения, представляващи *рег се форма на реч на омразата*, в чиято трибуна са превърнати надрасканите фасади. Като такива могат да бъдат посочени обиди на футболна тематика и неонацистки символи, призови, насочени към определени етнически групи, живеещи на територията на града. Особено видни са пречупените кръстове на улиците заключени на територията между бул. „Дондуков“ бул. „М. Луиза“, бул. „Сливница“ и ул. „Г. С. Раковски“, а също така в района на ж.к. „Яворов“. Присъствието им може да бъде определено като форма на подбуждане, разпространение или оправдаване на омраза и насилие спрямо тези етнически групи, което неминуемо накърнява достойнство на последните. За преодоляване на негативните последици от подобен род противообществени прояви са установени добри и работещи практики за своевременна реакция.

Необходимо е да бъде направено уточнението, че не всички графити или картини по фасадите на сградите имат подобен отрицателен ефект в обществото. В градската среда се срещат и същински произведения на изкуството, които привличат вниманието на минувачите. Отчитайки художествения принос на уличното изкуство за градската среда, предлагаме изобразяването на графити на територията на града да бъде възможно както на обособени места, определени със заповед на кмета на Столична община, така и извън тях, след съгласуване на предложен визуален проект от Експертно-художествения съвет по реда на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община.

Предвижда се създаване, поддържане и своевременната актуализация на карта на местата на територията на град София, на които е позволено свободното изобразяване на графити. Освен местонахождението на съответните места, картата ще предоставя допълнителна информация включително възможни транспортни връзка. Тя ще бъде обществено достъпна в електронен формат на интернет страницата на Направление „Архитектура и градоустройство“ към Столична община.

Въведеният разрешителен режим за рисуване на графити извън определените за целта зони заедно с административното производство по издаване на конститутивния административен акт в полза на заявителя на визуалния проект се явява допълнителна възможност от страна на местната власт пред талантливите артисти и техните творби.

С предложените изменения и допълнение на разпоредбите на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община се цели прецизиране и формализиране на забраната за нерегламентирано драскане, предвижда се осъществяване на текущ и последващ контрол за нейното спазване от страна на физическите и юридическите лица и се регламентират възможните административните наказания за нейното нарушаване. Същевременно посредством препращане към разпоредбите на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се предвижда въвеждането на диференциран режим за рисуване на графити и техните производни в градската среда.

II. ЦЕЛИТЕ, КОИТО СЕ ПОСТАВЯТ (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 2 от Закона за нормативните актове):

Приемането на предложения проект на Наредба е породено от необходимостта да се обезпечи функционирането на механизъм за контрол спрямо нерегламентираното рисуване и драскане по обществени площи на територията на Столична община. Настоящите изменения и допълнения са съобразени с проблемите, които са възникнали, както за гражданите, така и за служителите, ангажирани с практическото приложение на досега действащия вариант. Необходимо е да се прецизира и формулирането на някои от нарушенията, за да се постигне яснота и коректност при налагане на административнонаказателна отговорност на нарушителите.

Сред основните цели могат да бъдат посочени:

- Въвеждане на ясни правила относно възможността от дерогация на общата забрана за рисуване и драскане по фасади на сгради и други обществени площи.
- Обособяване на зони за улично изкуство на територията на Столична община.
- Предприемане на конкретни мерки срещу поставения проблем чрез предвиждане на процедура по установяване и санкциониране на административно нарушение.
- Обособяване на административнонаказващ орган и предоставяне на възможност за делегиране на част от правомощията му свързани с ангажиране на юридическата отговорност за извършено административно нарушение от физическо или юридическо лице.

III. ФИНАНСОВИ И ДРУГИ СРЕДСТВА, НЕОБХОДИМИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА НОВАТА УРЕДБА (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 3 от Закона за нормативните актове):

Приемането на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за осигуряване на обществения ред на територията на Столична община и прилагането на новите разпоредби няма да е свързано с изразходване на допълнителни финансови средства от бюджета на общината, както и с допълнителни човешки ресурси.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО, ВКЛЮЧИТЕЛНО ФИНАНСОВИТЕ, АКО ИМА ТАКИВА (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 4 от Закона за нормативните актове):

Очакваните резултати от приемането на предложения проект на Наредба за изменение и допълнение, наред с вече изложените са:

- Усъвършенстване на нормативните актове на Столична община, създаване на ясни правила за поведение и отстраняване на пропуски и липси в съществуващото законодателство.
- Повишаване на общественото внимание и ангажираност у гражданите спрямо констатирания проблем и неговото разрешаване.
- Създаване на по-добра, чиста и уредена градска среда.
- Създаване на подходящите условия артисти да представят произведенията си пред обществеността.

V. АНАЛИЗ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО С НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закона за нормативните актове):

Предлаганите промени са в съответствие с разпоредбите на приложимото българско право както и с първичните и вторични източници по чл. 288 от Договора за функциониране на Европейския съюз и с неписаните вътрешни и външни източници на правото на Европейския съюз.

При разработването на проекта на нормативен акт е съобразена и относимата съдебна практика по приложението на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община. В този смисъл, в *Решение № 9 от 07.01.2010 г. по адм. д. № 2397/2009 г., на Административен съд-София град*, потвърдено с *Решение № 13574 от 12.11.2010 г. по адм. д. № 3632/2010 г., на Върховния административен съд, III отд.*, се отбелязва следното:

"Според чл. 1 от Наредбата за обществения ред, същата урезжда обществения ред и опазването на общинските имоти с цел да осигури приветлива градска среда, хармоничност, толерантност във взаимоотношенията между гражданите на територията на СО. Като правооснование за приемането на решението в доклада на вносителя се сочи чл. 21, ал. 1, т. 23 от ЗМСМА за правомощието на общинските съвети да решават и други въпроси от местно значение, които не са от изключителната компетентност на други органи. От съдържанието на разпоредбите следва и основание за приемането ѝ по чл. 21, ал. 1, т. 13 от ЗМСМА, предвид действието ѝ спрямо лицата и целта, определени в чл. 1, ал. 1 и 2. От предметното съдържание на разпоредбите следва, че общинският съвет е определил със същите различни правоотношения, в това число и ползването на общи територии от сгради и прилежащи терени, ред за ползване на територии, публична собственост - обществени територии, както и изисквания при осъществяване на дейността на физически и юридическите лица и поведението на физически лица на територията на Столична община, които изисквания общо е обозначил като "обществен ред". Последното понятие следва да се тълкува в смисъл на правен ред, правопорядък, който се установява по отношение на посочените правни субекти

Общинският съвет е компетентен да приеме норми за поведение, задължителни за физическите и юридическите лица на територията на съответната община, по въпроси, които не са от изключителната компетентност на други органи - чл. 21, ал. 1, т. 23 ЗМСМА, в сферите, очертани в разпоредбата на чл. 17, ал. 1 ЗМСМА, които законът предоставил в тяхна компетентност. Правомощието общинският съвет по чл. 21, ал. 1, т. 13 ЗМСМА да определя изисквания за дейността на физическите и юридическите лица на територията на общината, които произтичат от екологичните, историческите, социалните и другите особености на населените места, както и от състоянието на инженерната и социалната инфраструктура, кореспондира с определените сфери на местно самоуправление по т. т. 1, 2, 5, 6, 7, 8 и 9 на чл. 17, ал. 1 от същия закон. Безспорно предвидената по чл. 1, ал. 2 цел на Наредбата за обществения ред е правно допустима и в съответствие с общите принципи на правото въобще, както и с разпоредбата на чл. 3 от Европейската харта за местно самоуправление. Конституционният съд в свое Решение № 6/29.09.2009 г. по конституционно дело № 7 от 2009 г., подчертава, че параметрите на местното самоуправление задължително се основават на законова уредба, която следва да е в съответствие с международните

договори и конкретно с чл. 3 от Европейската харта за местно самоуправление, според който същността на местното самоуправление е правото и реалната възможност местните общини да регулират и управляват в рамките на закона, на тяхна отговорност и в интерес на населението на общината, съществена част от обществените дела, а обхватът на правомощията на общините трябва да бъде максимално широк, начините за тяхното упражняване, изградени на основата на широка автономия, съчетана с наличието на средства за осъществяване. Нормативната уредба на правоотношенията, очертани предметно с чл. 1 от процесната наредба, безспорно представлява съществена част от обществените дела на местното самоуправление, осъществявани в интерес на самоуправляващите се общини.

От изложеното следва и извод за наличие на законово определено общо правомощие общинският съвет да уреди чрез приемането на наредба правоотношения, представляващи "обществен ред" на територията на общината, т.е. да установи правопорядък с местно значение, съобразно изложеното с това понятие, но при спазване на разпоредбите на чл. 75 чл. 79 АПК, при субсидиарно приложение на разпоредбите на ЗНА за неуредените въпроси, съгласно чл. 80 от същия кодекс.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

С оглед на гореизложеното, както и на основание чл. 75, ал. 1 вр. с чл. 76, ал. 3, чл. 79 и чл. 80 от Административнопроцесуалния кодекс, чл. 8 от Закона за нормативните актове, чл. чл. 21, ал. 1, т. 23 предл. първо и т. 25 във вр. с ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, Ви предлагаме да приемете решение съгласно приложения към настоящия проект на доклад.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. формуляр за частична предварителна оценка на въздействието;
2. проект на решение на Столичния общински съвет с мотиви.

С УВАЖЕНИЕ,

Георги Георгиев
.....
Мариана Бурева
.....

Георги Георгиев
.....
Любомир Тодоров
.....

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, <http://www.council.sofia.bg>

ПРОЕКТ!

РЕШЕНИЕ № .....

на Столичния общински съвет

от .....

За приемане на **Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община**, приета с Решение № 676 по Протокол № 61 от 27.09.2018 г., изм. - Решение № 5055 от 18.07.2019 г. на АССГ по адм. д. № 12193/2018 г., V тричленен състав, потвърдено с Решение № 3815 от 12.03.2020 г. на ВАС по адм. д. № 13541/2019 г., изм. - Решение № 6819 от 13.11.2019 г. на АССГ по адм. д. № 2510/2019 г., потвърдено с Решение № 16039 от 31.12.2020 г. на ВАС по адм. д. № 4401/2020 г., изм. и доп. - Решение № 45 по Протокол № 46 от 27.01.2022 г., в сила от 1.03.2022 г.

Мотиви:

ПРИЧИНИ, НАЛАГАЩИ ПРИЕМАНЕТО НА НАРЕДБАТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА ЗА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА.

De lege latta въпреки съществуващата забрана за нерегламентирано драскане по фасадите на сгради, намиращи на територията на Столична община, предвидена в чл. 71, т. 5 от Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община липсва механизъм, посредством който да се обезпечи нейното спазване от страна на гражданите и гостите на града. С Решение № 1660 от 06.03.2020 г. по административно дело № 02670/ 2019 г. на Административен съд – град София, потвърдено с Решение № 1558 от 05.02.2021 г. по административно дело № 7823/ 2020 г. на Върховен административен съд, е прогласена нищожността на разпоредбите на чл. 78 от Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община, предвиждащи възможността да бъде ангажирана административнонаказателната отговорност на физическите и юридическите лица, които нарушават предвидените забрани включително забраната за нерегламентирано драскане по фасади на сгради на територията на Столична община.

Липсата на юридически механизъм, посредством който да бъде ангажирана административнонаказателната отговорност на съответното физическо или юридическо

Докладът се издава в 2 (два) екземпляра – I (един) за класиране в УАСО и се изпраща на адресата на хартиен носител и чрез АИССОС.

Приложението се сканират.

лице, което наруши установената забрана доведе до ситуация, в която цялата градска среда е изпълнена с различни по вид драсканици и рисунки, лишени от каквото и да е било художествено достойнство. По данни на Столичен инспекторат към Столична община множеството от сградите в града са надраскани, а често надраскани или изрисувани биват и паметници, което от своя страна създава предпоставки за повишаване на напрежението сред гражданите. Сигнали срещу подобни противообществени прояви се подават ежедневно по всички възможни информационни канали.

Следва да бъде отчетени проведените многократни обходи на служителите на Столичен инспекторат заедно с полицаи от Общинска полиция, а също така и постигнатите резултати от изпълнението на „Програмата за премахване на нерегламентирани графити на територията на Столична община“ за периода 2019 – 2021 г., а именно - почистени са над 7 000 кв. метра надписи от обществените площи. За целта се използват висококачествени системи, които са едновременно силно ефективни и екосъобразни. Сред почистените места са знакови сгради и пространства като храм – паметник „Св. Александър Невски“, църква „Свети Седмочисленици“, къща – музей „Петко и Пенчо Славейкови“, дома на писателя Стоян Михайловски, дома на ген. Георги Попов, домовете на народните артисти Георги Калоянчев и Стоянка Мутафова, костницата -мавзолей на княз Александър I Батенберг, площад „Джузеppe Гарибалди“, Спортния подлез, подлезите при НДК и езерото Ариана, Народната и столичната библиотеки, Софийският университет, множество училища и детски заведения, метростанции, паметници и паметни плочи, елементи на градското обзавеждане и много други. Почистванията в тези темпове продължават като последните премахнати графити са от предпазните пана на езерото „Ариана“, с лице към бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“, от подходите на подлезите при Орлов мост и храм „Света Петка“

Установени са множество случаи на рецидив като на служителите към Столичен инспекторат се налага повторно да премахват надписи и драсканици на вече почистени обществени площи. Като примери за подобни противообществени прояви могат да бъдат посочени драсканиците по Дом паметникът на военноинвалидите, намиращ се улица „Христо Белчев“ № 21, 12 СУ „Цар Иван Асен II“, барелефът на Георги Раковски на едноименната улица, сграда „Царевец“ при Орлов мост и много други.

Подобен род замърсяване на градската среда резултира по негативен начин както спрямо собствениците на сградите, на чито фасади се намират съответните „произведения“, така и спрямо обществото и особено спрямо децата и подрастващите. Възприемано от последните като своеобразна форма на бунт, като тренд в урбан културата или като средство за изразяване, нерегламентираното драскане по фасадите на сградите зачестява с всеки изминал ден. Като особено опасни следва да бъдат определени нерегламентирани графити на лица с крайнодесни или крайнолеви убеждения, представляващи *реч на омразата*, в чиято трибуна са превърнати надрасканите фасади. Като такива могат да бъдат посочени обиди на футболна тематика и неонацистки символи, призови, насочени към определени етнически групи, живеещи на територията на града. Особено видни са пречупените кръстове на улиците заключени на територията между бул. „Дондуков“ бул. „М. Луиза“, бул. „Сливница“ и ул. „Г. С. Раковски“, а също така в района на ж.к. „Яворов“.

Присъствието им може да бъде определено като форма на подбуждане, разпространение или оправдаване на омраза и насилие спрямо тези етнически групи, което неминуемо накърнява достойнство на последните. За преодоляване на негативните последици от подобен род противообществени прояви са установени добри и работещи практики за своевременна реакция.

Необходимо е да бъде направено уточнението, че не всички графити или картини по фасадите на сградите имат подобен отрицателен ефект в обществото. В градската среда се срещат и същински произведения на изкуството, които привличат вниманието на минувачите. Отчитайки художествения принос на уличното изкуство за градската среда, предлагаме изобразяването на графити на територията на града да бъде възможно както на обособени места, определени със заповед на кмета на Столична община, така и извън тях, след съгласуване на предложен визуален проект от Експертно-художествения съвет по реда на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община.

Предвижда се създаване, поддържане и своевременната актуализация на карта на местата на територията на град София, на които е позволено свободното изобразяване на графити. Освен местонахождението на съответните места, картата ще предоставя допълнителна информация включително възможни транспортни връзка. Тя ще бъде обществено достъпна в електронен формат на интернет страницата на Направление „Архитектура и градоустройство“ към Столична община.

Въведеният разрешителен режим за рисуване на графити извън определените за целта зони заедно с административното производство по издаване на конститутивния административен акт в полза на заявителя на визуалния проект се явява допълнителна възможност от страна на местната власт пред талантливите артисти и техните творби.

С предложените изменения и допълнение на разпоредбите на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община се цели прецизиране и формализиране на забраната за нерегламентирано драскане, предвижда се осъществяване на текущ и последващ контрол за нейното спазване от страна на физическите и юридическите лица и се регламентират възможните административните наказания за нейното нарушаване. Същевременно посредством препращане към разпоредбите на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се предвижда въвеждането на диференциран режим за рисуване на графити и техните производни в градската среда.

II. ЦЕЛИТЕ, КОИТО СЕ ПОСТАВЯТ (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 2 от Закона за нормативните актове):

Приемането на предложения проект на Наредба е породено от необходимостта да се обезпечи функционирането на механизъм за контрол спрямо нерегламентираното рисуване и драскане по обществени площи на територията на Столична община. Настоящите изменения и допълнения са съобразени с проблемите, които са възникнали, както за гражданите, така и за служителите, ангажирани с практическото приложение на

досега действащия вариант. Необходимо е да се прецизира и формулирането на някои от нарушенията, за да се постигне яснота и коректност при налагане на административнонаказателна отговорност на нарушителите.

Сред основните цели могат да бъдат посочени:

- Въвеждане на ясни правила относно възможността от дерогация на общата забрана за рисуване и драскане по фасади на сгради и други обществени площи.
- Обособяване на зони за улично изкуство на територията на Столична община.
- Предприемане на конкретни мерки срещу поставения проблем чрез предвиждане на процедура по установяване и санкциониране на административно нарушение.
- Обособяване на административнонаказващ орган и предоставяне на възможност за делегиране на част от правомощията му свързани с ангажиране на юридическата отговорност за извършено административно нарушение от физическо или юридическо лице.

III. ФИНАНСОВИ И ДРУГИ СРЕДСТВА, НЕОБХОДИМИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА НОВАТА УРЕДБА (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 3 от Закона за нормативните актове):

Приемането на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за осигуряване на обществения ред на територията на Столична община и прилагането на новите разпоредби няма да е свързано с изразходване на допълнителни финансови средства от бюджета на общината, както и с допълнителни човешки ресурси.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО, ВКЛЮЧИТЕЛНО ФИНАНСОВИТЕ, АКО ИМА ТАКИВА (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 4 от Закона за нормативните актове):

Очакваните резултати от приемането на предложения проект на Наредба за изменение и допълнение, наред с вече изложените са:

- Усъвършенстване на нормативните актове на Столична община, създаване на ясни правила за поведение и отстраняване на пропуски и липси в съществуващото законодателство.
- Повишаване на общественото внимание и ангажираност у гражданите спрямо констатирания проблем и неговото разрешаване.
- Създаване на по-добра, чиста и уредена градска среда.
- Създаване на подходящите условия артисти да представят произведенията си пред обществеността.

V. АНАЛИЗ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО С НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (съгласно чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закона за нормативните актове):

Предлаганите промени са в съответствие с разпоредбите на приложимото българско право както и с първичните и вторични източници по чл. 288 от Договора за функциониране на Европейския съюз и с неписаните вътрешни и външни източници на правото на Европейския съюз.

Подробните мотиви за необходимостта от приемане на Наредбата за изменение и допълнение на Наредбата за организация на движението на територията на Столична община са описани в *Доклада* на вносителите.

На основание чл. 7, ал. 2 и чл. 8 от Закона за нормативните актове, във вр. с чл. 21, ал. 1, т. 13 и т. 23 във вр. с ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, във вр. с чл. 75, чл. 76, ал. 3, чл. 79 и чл. 80 от Административнопроцесуалния кодекс

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ РЕШИ:

1. Приема Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община, приета с Решение № 676 по Протокол № 61 от 27.09.2018 г., изм. - Решение № 5055 от 18.07.2019 г. на АССГ по адм. д. № 12193/2018 г., V тричленен състав, потвърдено с Решение № 3815 от 12.03.2020 г. на ВАС по адм. д. № 13541/2019 г., изм. - Решение № 6819 от 13.11.2019 г. на АССГ по адм. д. № 2510/2019 г., потвърдено с Решение № 16039 от 31.12.2020 г. на ВАС по адм. д. № 4401/2020 г., изм. и доп. - Решение № 45 по Протокол № 46 от 27.01.2022 г., в сила от 1.03.2022 г. със следното съдържание:

§1. Създава се чл. 4а:

„Чл. 4а. (1) Забранява се драскането, рисуването и писането на думи, текстове, рисунки, графични изображения и каквито и да е други знаци на фасадите на сгради, сгради на религиозни храмове, паметници, паметни плочи, огради, декоративни стени и други обществени сгради, коридори, подлези, надлези и други елементи на градското обзавеждане, включително и превозните средства на обществения транспорт, както и на всяко друго, непредвидено за целта място.

(2) Изобразяването на графити се извършва само на определените от кмета на Столичната община места или след съгласуване по реда на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община.“

§2. Разпоредбата на чл. 13, ал. 2 добива следната редакция:

„Чл. 13. (2) Лицата по чл. 12 осъществяват контрол чрез извършване на регулярни проверки и на такива по сигнал на други държавни органи, на физически и юридически лица, еднолични търговци и организации. Лицата по чл. 12, т. 2 осъществяват контрол по спазване на забраната на чл. 4а, ал. 1 поне веднъж месечно в Зона I и II.“

§3. Създава се чл. 16а:

„Чл. 16а. (1) Който наруши забраната по чл. 4а, ал. 1 се наказва с глоба в размер от 100 до 2 000 лв.

(2) Изобразяването на графити в нарушение на реда, предвиден в чл. 21в, ал. 1-3 от Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се наказва с глоба в размер от 100 до 2 000 лв. и/или с имуществена санкция от 700 до 5 000 лв.

(3) За неспазване на чл. 21в, ал. 4 от Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се налага глоба в размер от 100 до 1000 лв. и/или имуществена санкция от 700 до 2000 лв.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§4. В Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община се прави следното изменение:

1. Чл. 72, т. 5 придобива следната редакция:

„разлепването, разпространението на афиши, плакати, листовки, обяви, съобщения, некролози, информационни елементи и др. по стълбовете на улично осветление, електропреносната и електроразпределителната мрежа, стълбовете на контактната мрежа на масов градски транспорт, контейнерите за битови и разделно събрани отпадъци, фасади на сгради, огради, дървета, реклами и на всяко друго, непредвидено за целта място;“

§5. В Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се правят следните изменения и допълнения:

1. Чл. 15, ал. 4 придобива следната редакция:

„Становищата на Експертно-художествения съвет се приемат с мнозинство повече от 1/2 от присъстващите на заседанието членове в 14-дневен срок от постъпване на заявление. Заявителят се уведомява за приетото становище в 3-дневен срок от провеждане на заседанието.“

2. Чл. 15, ал. 5 придобива следната редакция:

„Становищата на Експертно-художествения съвет се публикуват на сайта на Столична община в 7-дневен срок от провеждане на заседанието.“

3. Създава се чл. 21а:

Чл. 21а. (1) Със заповед на кмета на СО се определят местата за изобразяване на графити на територията на СО след становище от EXС и съгласуване от ОЕСУТ.
(2) Главният архитект одобрява схема за тези места при условията и реда на НПОРИМДЕРДТСО.

(3) Местата за изобразяване на графити на територията на СО дават възможност на артистите да изразяват творчеството си и да популяризират визуалното изкуството в градска среда.

(4) Забранява се изобразяването на знаци, думи, текстове, рисунки и графични изображения с нецензурно съдържание, както и изобразяването на знаци, думи, текстове, рисунки и графични изображения, проповядващи омраза и насилие,

основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения и политическа принадлежност.

4. Създава се чл. 21б:

Чл. 21б. (1) Столична община разработва и актуализира карта на местата за изобразяване на графити, с информация за тяхното местонахождение, специфика, транспортни връзки и други.

(2) Поддържането и обновяването на картата по ал. 1 се извършва от направление „Архитектура и градоустройство“ на СО.

(3) Картата на местата за изобразяване на графити е публична и достъпна на електронната страница на направление „Архитектура и градоустройство“ на СО.

5. Създава се чл. 21в:

Чл. 21в. (1) Визуален проект за изобразяване на графити върху сгради или огради се съгласува от главния архитект на Столичната община.

(2) За съгласуване на проектите по ал. 1 се представят следните документи:

1. заявление за съгласуване на визуален проект;

2. визуален проект;

3. план за безопасност и здраве;

4. нотариално заверена декларация-съгласие от собственика на имота или решение на етажната собственост, когато документите се подават лично от председателя на УС на етажната собственост, или решение на етажната собственост и нотариално заверена декларация от председателя на УС на етажната собственост, когато документите се подават от друго лице.

(3) Съгласуването по ал. 1 се извършва след получаване на писмено становище от Експертно-художествения съвет в срока по чл. 15, ал. 4 и съгласуване с Общинския експертен съвет по устройство на територията.

(4) Собствениците са длъжни да поддържат изображените графити, съгласувани по реда на ал. 1, в добро състояние.

§ 6. Настоящата Наредба е приета с Решение №... на Столичния общински съвет и влиза в сила от деня на разгласяването ѝ чрез обявяване на сайта на Столичния общински съвет на основание чл. 37, ал. 3 от Закона за нормативните актове, чл. 78, ал. 3 от АПК, чл. 22, ал. 2 от ЗМСМА, чл. 113, ал. 1 във вр. с чл. 12, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на СОС.

Настоящото решение е прието на _____ заседание на Столичния общински съвет, проведено на _____ 20____ г., Протокол №_____ от _____ 20____ г. и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

**Председател на Столичния
общински съвет:**

[Георги Георгиев]

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Столична община	Нормативен акт: Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община
• Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: .....
Лице за контакт: Десислава Милева – гл. юрисконсулт в дирекция „Секретариат на СОС“	Телефон и ел. поща: 02/93 77 338 desislava.mileva@sofia.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване.

Въпреки съществуващата забрана за нерегламентирано драскане по фасадите на сгради, намиращи на територията на Столична община, предвидена в чл. 71, т. 5 от Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община липсва механизъм, посредством който да се обезпечи нейното спазване от страна на гражданите и гостите на града. Липсата на юридически механизъм, посредством който да бъде ангажирана административнонаказателната отговорност на съответното физическо или юридическо лице, което наруши установената забрана доведе до ситуация, в която цялата градска среда е изпълнена с различни по вид драсканици и рисунки, лишени от каквото и да е било художествено достойнство. По данни на Столичен инспекторат към Столична община множеството от сградите в града са надраскани, а често надраскани или изрисувани биват и паметници, което от своя страна създава предпоставки за повишаване на напрежението сред гражданите. Сигнали срещу подобни противообществени прояви се подават ежедневно по всички възможни информационни канали, спрямо собствениците на сградите, на чийто фасади се намират съответните „произведения“, така и спрямо обществото и особено спрямо децата и подрастващите. Възприемано от последните като своеобразна форма на бунт, като тренд в урбан културата или като средство за изразяване, нерегламентираното драскане по фасадите на сградите зачестява с всеки изминал ден. Като особено опасни следва да бъдат определени нерегламентирани графити на лица с крайнодесни или крайнолеви убеждения, представляващи per se форма на **реч на омразата**, в чиято трибуна са превърнати надрасканите фасади. Като такива могат да бъдат посочени обиди на футболна тематика и неонацистки символи, призови, насочени към определени етнически групи, живеещи на територията на града

1.2. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

С Решение № 1660 от 06.03.2020 г. по административно дело № 02670/ 2019 г. на Административен съд – град София, потвърдено с Решение № 1558 от 05.02.2021 г. по административно дело № 7823/ 2020 г. на Върховен административен съд, е прогласена нищожността на разпоредбите на чл. 78 от Наредба за управлението на отпадъците и поддържане

и опазване на чистотата на територията на Столична община, предвиждащи възможността да бъде ангажирана административнонаказателната отговорност на физическите и юридическите лица, които нарушават предвидените забрани включително забраната за нерегламентирано драскане по фасади на сгради на територията на Столична община.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани такива.

2. Цели:

Приемането на предложения проект на Наредба е породено от необходимостта да се обезпечи функционирането на механизъм за контрол спрямо нерегламентираното рисуване и драскане по обществени площи на територията на Столична община. Настоящите изменения и допълнения са съобразени с проблемите, които са възникнали, както за гражданите, така и за служителите, ангажирани с практическото приложение на досега действащия вариант. Необходимо е да се прецизира и формулирането на някои от нарушенията, за да се постигне яснота и коректност при налагане на административнонаказателна отговорност на нарушителите.

Сред основните цели могат да бъдат посочени:

- Въвеждане на ясни правила относно възможността от дерогация на общата забрана за рисуване и драскане по фасади на сгради и други обществени площи.
- Обособяване на зони за улично изкуство на територията на Столична община.
- Предприемане на конкретни мерки срещу поставения проблем чрез предвиждане на процедура по установяване и санкциониране на административно нарушение.
- Обособяване на административнонаказващ орган и предоставяне на възможност за делегиране на част от правомощията му свързани с ангажиране на юридическата отговорност за извършено административно нарушение от физическо или юридическо лице.

3. Заинтересовани страни:

На първо място, пряко заинтересовани от предлаганите изменения и допълнения са всички физически и юридически лица, чийто постоянен/настоящ адрес респективно седалище се намира на територията на Столична община включително посетителите и гостите на града. На второ място, като заинтересовани лица, могат да се обособят хората на уличното изкуство, изобразяващи графити е техните производни. Разбира се, като заинтересовано лице може да бъде посочен органът на местно самоуправление на територията на Столична община, а именно Столичен общински съвет.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

В предложения подзаконов нормативен акт се предвижда регулация на обществените отношения от местно значение. С оглед на това е възможно да бъдат обособени два варианта – вариант „Без намеса“ и вариант „Приемане на предложената административна регулация“

4.1. По проблем 1:

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

	Вариант „Без действие“	Вариант 1
<i>Ефективност</i>	Цел 1: ...	3 1
	Цел 2: ...	3 1
	Цел 3: ...	3 1
<i>Ефикасност</i>	Цел 1: ...	3 1
	Цел 2: ...	3 1
	Цел 3: ...	3 1
<i>Съгласуваност</i>	Цел 1: ...	3 1
	Цел 2: ...	3 1
	Цел 3: ...	3 1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

- 1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
 ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;
 ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
 съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Предвид проведеното сравнение и с оглед постигане на заложените цели в Наредба за изменение и допълнение на Наредба за обществения ред на територията на Столична община е препоръчително да бъде избран вариантът „Приемане на предложената административна регулация“

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
  - Ще се намали
  - Няма ефект
- .....
.....

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

- 1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанска дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Предвижда се обособяване на административно производство по реда на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община, в хода на което всеки гражданин или организация може да иска одобрение на предложението от него визуален проект на график, който да бъде изразена извън определените от Кмета на Столична община зони за свободно рисуване.

Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изтълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не бяха идентифицирани такива.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

- Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове
- .....
- .....
- .....

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

- Да
- .....

- Не
- .....
- .....

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изиска ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

- Да
- .....

- Не
- (оценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпись на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност:

Станислав Стоянов

Дата: 02.02.2023 г.

Подпись:

